

5275 A

28

WIADOMOŚCI FINANSOWE

Wydawnictwo periodyczne
Agencji Wschodniej
na prawach
rękopisu

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Warszawa, Nowy-Świat 16

Telefony: Dyrekcji 244-62; Redakcji 99-09 i Administracji 121-17.

čas. 13461/3/287

Rok III. Nr. 287.

Warszawa, dn. 31 października 1928 r.

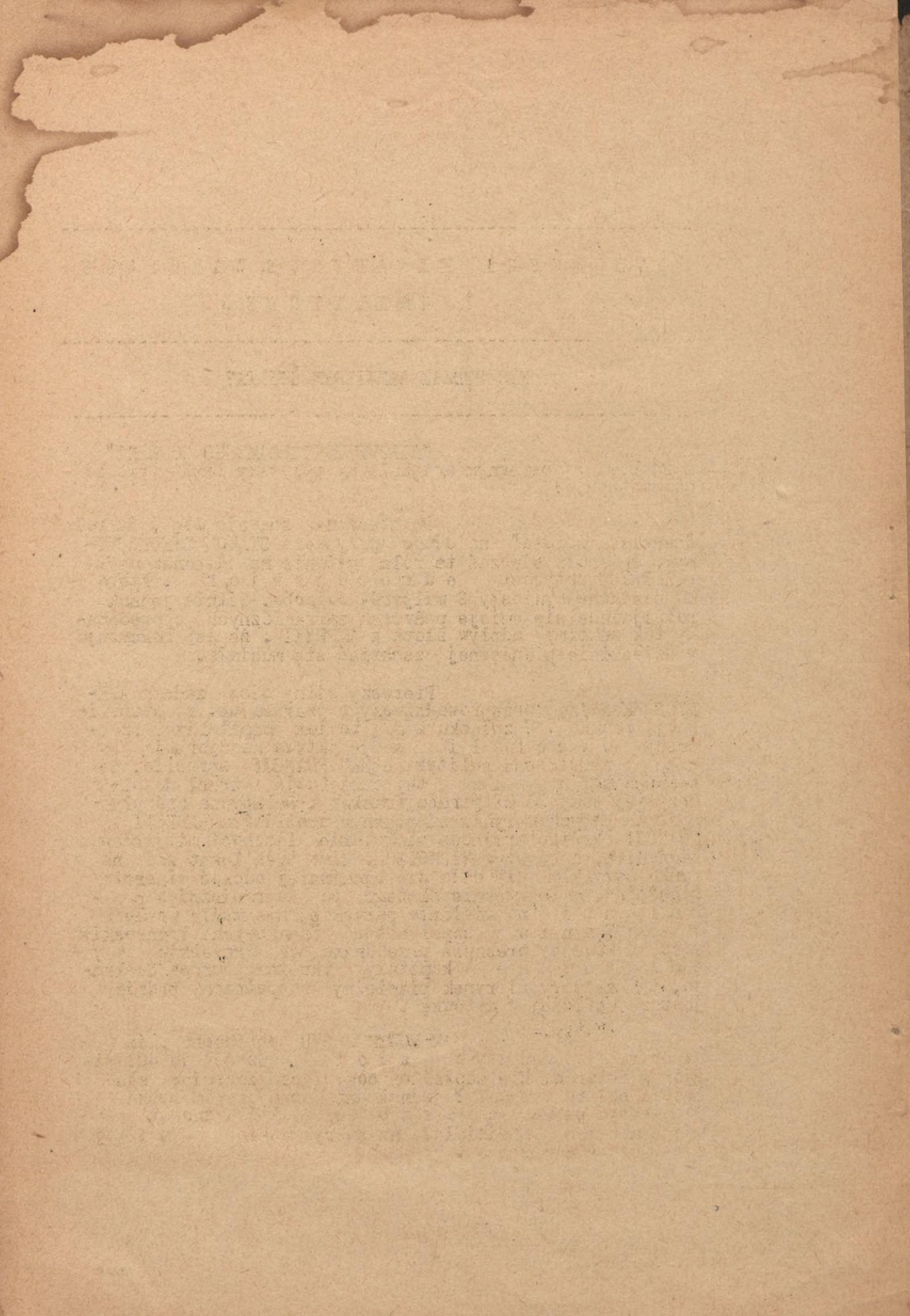
T R E Ś Ć Nr. - 287.

KTO BĘDZIE BANKIEREM SWIATA?	str. 1
OSTRA REDUKCJA NIEMIECKICH IMPORTÓW ŻŁOTA Z ANGLJI.	" 2
STABILIZACJA WALUTY BUŁGARSKIEJ .	" 3
ROKOWANIA RUMUŃSKO - NIEMIECKIE.	" 3
PROFESOR CASSEL O POLITYCE FEDERAL RESERVE BANKÓW.	" 4
PRASA ANGIELSKA O NOWEJ POLITYCE KONCESYJNEJ RZADU SOWIECKIEGO	" 6
MIĘDZYNARODOWY ZWIĄZEK WŁAŚCICIELI OBLIGACYJ ROSYJSKICH.	" 7
PROJEKT PARKERA GILBERTA.	" 8
REALIZACJA POŻYCZKI UPRZEMYSŁOWIENIA W ROSJI SO- WIECKIEJ.	" 9
SKANDYNAWSKA UNJA MONETARNA.	" 10
UPADEK BANKÓW DUNSKICH.	" 10
KRONIKA BANKOWA.	" 12

I. Francja.
II. Stany Zjednoczone.

.....

022 | 73 | 1561

WIADOMOŚCI FINANSOWE, WALUTOWE
I KREDYTOWE.

KTO BĘDZIE BANKIEREM ŚWIATA?

"NIEUWE ROTTERDAMSCHÉ COURANT"
z 24 b.m. w obszernym artykule na powyższy temat wywodzi
co następuje:

Do niedawna zdawało się, iż rola
"bankiera świata" na długo przypadła STANOM ZJEDNOCZO-
nym. Opierała się zaś ta rola głównie na deponowanych
w AMERYCIE aktywach europejskich, które
do niedawna wyniosły 2 miljardy dolarów. - Silnie jednak
rozwijające się emisje pożyczek zagranicznych spowodowa-
ły tak znaczny odpływ złota z AMERYKI, że jej hegemonja
w dziedzinie pieniężnej zachwiać się musiała.

Pierwszy silny cios zadała AME-
RYCIE FRANCJA, przeprowadziwszy w czerwcu ub. r. stabili-
zację franka. W związku z nią bowiem kapitaliści franc-
cuscy wycofali swoje aktywa nowojorskie, co
wraz z rozstropną polityką BANKU FRANCJI sprawiło, że
zapas dewiz tej instytucji wzrósł do ol-
brzymiej sumy 36 miliardów franków. Relatywna zaś płyn-
ność na paryskim rynku pieniężnym umożliwiła BANKOWI
FRANCJI krótkoterminowe ulokowanie licznych miliardów
zagranicą, a nawet w NIEMCZECH. Mimo tych lokat zaś na
rynku paryskim nie dała się bynajmniej odczuć ciasnota
pieniężna, a to głównie dlatego, że zagraniczni spec-
kulanci na giełdzie paryskiej nie myślą wcale o
wycofaniu swych aktywów frankowych. Francuskie
koła bankowe są wreszcie przekonane, iż wszystkie wy-
emigrowane kapitały wkrótce powrócą do kra-
ju, tak że paryski rynek pieniężny zaopatrzony będzie
jeszcze obficiej w gotówkę.

W NOWYM JORKU obliczono, iż
od ub. r. odpływ złota wzrósł do 400 mi-
ljonów dolarów. Nie zdołał on oczywiście zachwiać sta-
łością dolara, wywołał jednak na nowojorskim rynku
pieniężnym pewną ciasnotę, która znowuż
ujemnie podziałała na amerykańskie emisje
zagraniczne.

Największe zapotrzebowanie złota panuje dziś w NIEMCZECH. Liczne z udzielonych NIEMCOM przez St. ZJEDNOCZONE pożyczek krótkoterminowych musiały ostatnimi czasy być bądź prolongowane, bądź też spłacone. Prolongata połączona była przeważnie ze zwyżką odsetek. Mimo to jednak nie spełniła się przepowiednia powag ekonomicznych, że w chwili zwrotu pożyczek amerykańskich, w NIEMCZECH nastąpi ciężki kryzys. W międzyczasie bowiem sytuacja finansowa w całej EUROPIE znacznej uległa zmianie, dzięki czemu RZESZA nie jest już skazana wyłącznie na pomoc amerykańską. Dziś LONDYN, PARYŻ i AMSTERDAM ofiarują jej znaczne sumy i to taniej niż AMERYKA. Ta zmiana zaś w strukturze rynków pieniężnych nie mogła oczywiście pozostać bez wpływu na NOWY JORK. To też od początku sierpnia b.r. napływają do NOWEGO JORKU z całego świata znaczne krótkoterminowe przekazy, które przyczyniły się tam już do znizki stóp procentowych od piądzia dziennego. Tym sposobem więc EUROPA do pewnego stopnia zaczyna odgrywać rolę "bankiera AMERYKI".

Nie mniej zaś znamionnie dokonywują się zmiany w sytuacji na rynku złota. Przedewszystkiem LONDYN coraz bardziej odzyskuje swoją dawną pozycję. Przypisać zaś to należy głównie faktowi, że IMPERJUM BRYTYJSKIE jest jednym z największych producentów złota, a mianowicie w AFRYCE POŁUDNIOWEJ i AUSTRALJI. To też utrwała się coraz bardziej przekonanie, że LONDYN pod względem eksportu złota do państw europejskich wkrótce wyruguje NOWY JORK. Tem samym więc nastąpi to, co przed kilku laty jeszcze uważane było za niemożliwe: hegemonja AMERYKI w dziedzinie złota złamie się.

OSTRA REDUKCJA NIEMIECKICH IMPORTÓW ZŁOTA Z ANGLJI.

Holenderski "DE TELEGRAAF" z 25 b.m. donosi z LONDYNU, że gdy w ostatnich tygodniach NIEMCY z powodu korzystnego kursu dewiz stale importowały złoto z ANGLJI, od drugiej połowy b.m. pod tym względem nastąpiła ostra redukcja. W ogólnej sumie bowiem wywiezionego w tym okresie z ANGLJI złota wartości 685.564 funtów, udział NIEMIEC wynosił tylko 40.923 funtów, zaś główna pozycja w wysokości 531.963 funtów przypadła SZWAJCARJI.

Jak wiadomo, w ciągu miesiąca września import złota z ANGLJI do NIEMIEC osiągnął cyfrę rekordową : 3.539.030 funtów. W tym samym miesiącu SZWECJA, STANY ZJEDNOCZONE i KANADA importowały z ANGLJI złoto tylko w ilościach po 500 tysięcy funtów. Wobec kształtowania się jednak w ostatnich dniach kursu marki niemieckiej w LONDYNIE, liczyć się należy z ponownym arbitrażem złota ze strony NIEMIEC.

STABILIZACJA WALUTY BUŁGARSKIEJ.

Berlińska "BOERSEN-ZEITUNG" z 26 b.m. podaje, że sprawa stabilizacji waluty bułgarskiej i uregulowania obiegu środków płatniczych wkrótce będzie załatwiona. Odnosna ustawa musi jednakowoż być zatwierdzona zarówno przez KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW, jak i przez BANKI EMISYJNE, które udzieliły BUŁGARJI nowej pożyczki.

O tej ustawie wiadomo dotychczas co następuje:

Nowe banknoty będą posiadały prawnie ustaloną wartość złota, która jednakowoż nie będzie wypłacana w złocie, lecz w dewizach zagranicznych o wartości złotej. Rząd bułgarski pierwotnie zamierzał bić monety złote wartości 250, 500 i 1000 lw., lecz KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW sprzeciwił się temu, zaznaczywszy, iż nawet FRANCJA po stabilizacji franka nie biła monet złotych i że dziś prawie wszystkie BANKI EMISYJNE przeszły na system waluty o dewizach złotych.

Jako pieniądz metalowy mają być pущczone w obieg monety srebrne i niklowe, a mianowicie: srebrne wartości 20, 50 i 100 lw., zaś niklowe wartości 1, 2, 5 i 10 lw. Znajdująco się w obiegu banknoty po 5, 10, 20, 50 i 100 lw. będą w ciągu 5 lat wycofane, zaś wielkie banknoty po 500 i 1000 lw. mają być ostatekowane. Biciem monet zajmie się PAŃSTWO, zaś BANK NARODOWY ustali ich ogólną ilość.

ROKOWANIA RUMUŃSKO - NIEMIECKIE.

"FRANKFURTER ZEITUNG" z 26 b.m. donosi, iż rokowania rumuńsko-niemieckie, które dotych-

czas okazały się niezmiernie trudne, obecnie postępują naprzód. Jak wiadomo, NIEMCY proponowały RUMUNJI za z r z e c z e n i e się likwidacji majątków niemieckich, przewidzianej w traktacie wersalskim, oraz za zrzczenie się pretensyj z tytułu niemieckich banknotów o k u p a c y j n y c h, sumę 60 milionów mk. Wzajemnie zaś RUMUNJA miała zobowiązać się do z w a l o r y z o w a n i a swych długów przedwojennych, znajdujących się w posiadaniu niemieckim w takiej mierze, że suma ogólna przekroczyłaby nieco 60 milionów mk.

Obecnie sprawa przedstawia się już tak, że RUMUNJA żąda 80 milionów mk., zaś NIEMCY proponują 75 milionów mk., z czego wynika, że pierwotne stawki znacznie się zwiększyły. Wobec nikłej różnicy więc jaka zachodzi jeszcze między obu stronami, przypuszczać należy, iż w najbliższym czasie rokowania zakończą się p o m y ś l n i e .

PROFESOR CASSEL O POLITYCE FEDERAL RESERVE BANKÓW

W październikowym zeszycie z r.b. kwartalnych sprawozdań, ogłaszanych przez SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAG profesor CASSEL dowodzi p ó w n o j rozbicznosci dotychczasowych metod BANKÓW FEDERALNYCH w STANACH ZJEDNOCZONYCH. Banki ze zwiększyły swoje kredyty spekulacyjne z 3-ch miliardów dolarów w lipcu 1927 r. do 4.5 miliardów w czerwcu 1928 r. Jest to niepomiernie wielka ekspansja kredytu b a n k o w e g o chociaż byłoby przesadą twierdzić, że ekspansja ta została dokonana kosztem potrzeb przemysłu i handlu. Właściwie obrót kredytowy sprowadza się do tego, że półtora miljarada dolarów zostało pochłonięte przez spekulację, ale te same półtora miljarada otrzymali sprzedawcy papierów wartościowych, a więc użyli je na inne cele - inwestycyjne, lub konsumpcyjne - nie mające nic wspólnego z transakcjami giełdowymi.

Profesor CASSEL dowodzi tedy, że finansowanie spekulacji giełdowej nie jest umniejszaniem kredytów, zasilających gospodarstwo narodowe: jest to raczej tylko jeden ze sposobów finansowania życia gospodarczego, a to iż finansowanie to zaczyna się od transakcyj giełdowych, ma jedynie **znaczenie** formalne i wpływa w bardzo niewielkim stopniu na ekonomikę. Finansowanie transakcyj giełdowych przez banki ma raczej charakter bodźca

dla przemysłu, bo umożliwia znaczne zwiększenie kapitałów zakładowych przedsiębiorstw przemysłowych i prawdopodobnie tempo ekspansji przemysłu amerykańskiego byłoby niemożliwe bez odpowiedniego rozmachu spekulacji giełdowej.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że spekulacja giełdowa nie tylko nie odciągała kapitału od inwestycji przemysłowych, ale przeciwnie skierowała kapitał na tą drogę. Ale pośrednio i bezpośrednio inwestycje w przemyśle amerykańskim, wobec jego olbrzymiego rozrostu, okazały się niedostateczne i temu właśnie profesor CASSEL przypisuje podrożenie pieniądza w STANACH ZJEDNOCZONYCH. Przesilenie na rynku pieniężnym jest również skutkiem nadmiernego odpływu kapitału przez ciągłe emisje pożyczek zagranicznych. Dwie te przyczyny podrożenia pieniądza - wzrastające zapotrzebowanie ze strony przemysłu i odpływ kapitałów zagranicę - nie mają oczywiście nic wspólnego ze spekulacją giełdową. Z tego należy wnosić, że spekulacja bynajmniej nie wpłynęła na wyżkę stopy procentowej w STANACH. Profesor CASSEL twierdzi, że gdyby spekulacja nie istniała to obecna stopa procentowa i dyskontowa w STANACH ZJEDNOCZONYCH nie byłaby niższa.

Istotno znaczenie **wyżki** stopy dyskontowej FEDERAL RESERVE BANKÓW, sprowadza się tedy do protestu przeciwko nadmiernemu zapotrzebowaniu kredytu ze strony przemysłu rodzimego oraz zagranicy. Akcja restrykcyjna jaką była wyżka stopy dyskontowej z 3.5 do 5% była tedy tylko pozornie, **z** zdaniem prof. CASSELA zwrócona przeciwko spekulacji; właściwym celem tej akcji było regulowanie ruchu kapitałów w STANACH ZJEDNOCZONYCH. Czy polityka kredytowa banków federalnych była słuszną dotychczas można, nie wdając się w szczegółową analizę, wnioskować z ewolucji cen. Uczony szwedzki zgodnie ze swoją zasadniczą teorią twierdzi, że polityka banków emisyjnych o tyle jest prawidłowa, o ile zdoła zachować niezmienny poziom cen. W STANACH ZJEDNOCZONYCH według wskaźnika cen hurtowych IRVINGA FISHERA wskaźnik ten wynosił w r. 1927- 143, a w lipcu 1928 r. 151 /lipiec 1927 r. - 140/. W ciągu roku wyżka wynosiła 11 punktów, czyli około 8%.

Zwyżkowa **tendencja** cen na rynku wewnętrznym jest tedy oczywista i wobec tego interwencja FEDERAL RESERVE BANKÓW przeciwko ekspansji kredytu wewnętrznego i zagranicznego zupełnie uzasadniona. Ta interwencja byłaby zupełnie uzasadniona również gdyby banki federalne nie zamierzały wpłynąć na spekulację giełdową. Możliwe jest co prawda, że FEDERAL RESERVE BANKI w walce ze spekulacją posuną się zbyt daleko, t.j. będą zmuszone przedsięwziąć takie środki, których kontrola kredytu na rynku wewnętrznym, lub też kontrola emisji zagranicznych nie wymaga. Pod tym względem metody tych banków mogą okazać się niewłaściwe, bo nie jest zadaniem banków emisyjnych opiekowanie się **tymi**, którzy uprawiają ryzykowną spekulację giełdową.

PRASA ANGIELSKA O NOWEJ POLITYCE KONCESYJNEJ RZĄDU
SOWIECKIEGO.

"MANCHESTER GUARDIAN" z 24-go b.m. dowodzi, że nowa polityka koncesyjna ROSJI SOWIECKIEJ nie osiągnie żadnych rezultatów mimo olbrzymiej ilości różnych broszur propagandowych, które bolszewicy zasypują bankierów oraz przemysłowców angielskich - zachwalając korzyści jakie mogą dać kapitalistom koncesje sowieckie .

Mimo, iż jednak zagranicą rząd sowiecki gorączkowo poszukuje kapitałów, w ROSJI samej polityka jego bynajmniej nie uległa zmianie . Odezwa związku angielskich wierzycieli ROSJI/ASSOCIATION OF BRITISH CREDITORS OF RUSSIA/ cytuje artykuł z KOMSOMOLSKOJ PRAWDY " z 9 października r.b. dowodzący w jaki sposób obecni władcy państwa socjalistycznego tłumaczą ludności potrzebę pomocy kapitalistów. KOMSOMOLSKAJA PRAWDA stwierdza, że przed wojną światową rozwój kapitalizmu w ROSJI jest w znacznym stopniu możliwy tylko dzięki inwestycjom zagranicznym: do 1913 r. kapitał zagraniczny inwestowany tylko w przemyśle rosyjskim wynosił 8235 milionów rb. . Ogólna suma kapitałów zagranicznych , które ROSJA otrzymała przed rewolucją październikową w różnej postaci, wynosiła 1.8 miljarda funtów szterlingów .

Jak stwierdza wspomniany dziennik "kapitaliści zagraniczni nie popierali dotychczas odbudowy gospodarczej ROSJI SOWIECKIEJ przez odpowiednie pożyczki, ale stale intrygowali przeciwko państwu proletariatu? Wobec tego trudno liczyć w przyszłości na pożyczki zagraniczne i za najwłaściwszy sposób ściągnięcia kapitału zagranicznego należy uważać koncesje . W dalszym ciągu KOMSOMOLSKAJA PRAWDA objaśnia znaczenie koncesyj dla bilansu handlowego ROSJI dla kolonizacji mało zaludnionych dzielnic dla rozwoju i potanienia produkcji i t.d. Wobec tego, że po pewnym czasie przedsiębiorstwa koncesyjne przechodzą na własność państwa wzmacniają one "sojalistyczny odcinek" gospodarstwa narodowego.

Związek wierzycieli ROSJI z oburzeniem stwierdza , że rząd sowiecki bynajmniej nie ukrywa faktu , że owe 1.8 miljarda funtów , które kapitaliści zagraniczni inwestowali w ROSJI SOWIECKIEJ miały decydujące znaczenie dla rozwoju gospodarczego kraju: rząd

./.

sowiecki, poszukując obecnie kapitałów zagranicznych zapominał o jednym, mianowicie, że 1.8 miljarda pochodzących z oszczędności obywateli angielskich, francuskich i innych zostało przez rząd sowiecki po prostu skonfiskowane. Jest zupełnie niedopuszczalne, aby dalsze inwestycje w ROSJI SOWIECKIEJ ułatwiły rządowi Z.S.S.R. tego rodzaju zlikwidowanie rachunków z kapitalistycznymi krajami. Historia dotychczasowych koncesyj wskazuje prócz tego, że wszystkie prawie przedsiębiorstwa koncesyjne kończyły się fiaskiem i dotkliwymi stratami dla koncesjonariuszy: zupełnie nieprawdopodobne, aby kapitalista zagraniczny zależny w ROSJI SOWIECKIEJ od swoistego systemu administracyjnego, bankowego, transportowego i t.d. Z.S.S.R. mógł normalnie prowadzić swoje przedsiębiorstwo.

MIĘDZYNARODOWY ZWIĄZEK WŁAŚCICIELI OBLIGACYJ
ROSYJSKICH.

"THE FINANCIAL NEWS" z 24-go października r.b. w artykule RUSSIAN BONDHOLDERS COMBINE .UNITED FRONT PRESENTED donosi, że został utworzony międzynarodowy komitet wierzycieli rosyjskich. Komitet ten jednoczy posiadaczy obligacji rosyjskich W. BRYTANJI, FRANCJI, HOLANDJI, RZESZY NIEMIECKIEJ, BELGJI, SZWAJCARJI oraz DANJI. W skład komitetu wchodzi następujące organizacje:

Russian Bondholders /Issuing Houses/ Committee, London,	Council of Foreign Bondholders London,
La Commission generale pour la Protection des Interets francais en Russie, Paris,	De Nederlandsche Commissie voor de de Russische Fondsen, Amsterdam,
Ständige Kommission zur Wahrung der Interessen deutscher Besitzer ausländischer Wertpapiere, Berlin,	L'Association belge pour la Defense de Detenteurs de Fonds Publics, Antvers.
L'Association de Secours mutuel et de Protection des Interets suisses en Russie, Geneve,	Foreningen til Varetagelse af danske Fordringshaveres Interesser i Rusland, Copenhagen.

Głównym celem tego komitetu będzie sparaliżowanie wysiłków dyplomacji sowieckiej, która stara się wygrać jedną grupą wierzycieli przeciwko drugiej w celu uzyskania możliwie jaknajlepszych warunków dla Z.S.S.R. Wobec tego wszystkie organizacje zjednoczone w międzynarodowym Komitecie dla obrony posiadaczy obligacji rosyjskich /International Committee for the protection of Russian bondholders/ zobowiązały się nie prowadzić odrębnych rokowań, ani też nie zawierać odrębnych umów z rządem sowieckim w sprawie konsolidacji długów przedwojennych i wojennych ROSJI. W odezwie swojej międzynarodowy komitet podkreśla znaczenie jednolitego frontu międzynarodowego, wobec intryg sowieckich, wskazując jednocześnie, że komitet niema żadnego celu politycznego i że zadaniem jego będzie uregulowanie spłaty wyłącznie długów zaciągniętych przez rząd carski oraz rząd tymczasowy ROSJI /i długów komunalnych/

Zobowiązania, zaciągnięte przez firmy, towarzystwa akcyjne i t.d. w ROSJI SOWIECKIEJ wobec zagranicy nie będą dochodzone przez Komitet Międzynarodowy, którego zadaniem jest uzyskać zwrot pożyczek państwowych i komunalnych.

"THE FINANCIAL NEWS" zwraca uwagę na nieobecność Stanów Zjednoczonych w Komitecie Międzynarodowym oraz na to, że przyłączenie STANÓW miałyby bardzo istotne znaczenie dla rozwoju działalności Komitetu. Również konieczne jest zorganizowanie pod egidą komitetu międzynarodowej akcji w sprawie odszkodowania za wszelką własność skonfiskowaną w Z.S.S.R. - nie ograniczając działalności Komitetu do należności z tytułu pożyczek publicznych ROSJI, omylonych zagranicą.

PROJEKT PARKERA GILBERTA.

"INFORMATION FINANCIERE" z dnia 25-go października r.b. omawia projekt PARKERA GILBERTA ajenta jeneralnego do spraw odszkodowań dotyczący redukcji długu niemieckiego 132 miliardów mk. złotych do 40 względnie 30 miliardów mk. Jednocześnie roczna rata NIEMIEC, która według planu DAWESA wynosiła 2.5 miljarda mk. złotych /plus kilkaset milionów mk. dodatkowych w zależności od wskaźnika konjunktury gospodarczej NIEMIEC /ma być zredukowana według wspomnianego projektu do 2-ch miliardów mk. zł.

Połowa tej sumy -/t.j. 2-ch miliardów mk./ byłaby przeznaczona na oprocentowanie i amortyzację obligacji kolejowych RZESZY: wobec tego, że suma obligacji ma wynosić 16 miliardów mk., a oprocentowanie 5% rocznie plus 1% amortyzacji, to pokrycie kosztów oprocentowania i t.d. obligacji rzeczonych wymaga miljarða mk. w ciągu lat 60. Oczywiście przesłanką realizacji projektu PARKERA GILBERTA jest współdziałanie STANÓW ZJEDNOCZONYCH, bo inaczej realizacja obligacji kolejowych na tak olbrzymią sumę jest niemożliwa. Jak dotychczas STANY ZJEDNOCZONE stale odmawiały współdziałania w finansowaniu tej olbrzymiej transakcji. Tem samym zdaniem "INFORMATION FINANCIERE" plany PARKERA GILBERTA stają się nierealne .

Projekty agenta jeneralnego zostały w LONDYNIE, PARYŻU i BRUKSELLI przyjęte z wielkimi zastrzeżeniami. Wobec tego, że STANY ZJEDNOCZONE nie chcą uznać żadnej zależności pomiędzy spłatą długów aljanckich w STANACH ZJEDNOCZONYCH a spłatą odszkodowań niemieckich państwu koalicji, to sama idea emisji obligacji kolejowych na sumę 16 miliardów mk. wydaje się niezrozumiała. STANY ZJEDNOCZONE nie będą miały prawa żądać od państw koalicji jakiegokolwiek odszkodowania, jeżeli NIEMCY nie będą w stanie spłacać procentów, albo rat amortyzacyjnych od obligacji kolejowych. Tymczasem jest do przewidzenia, że w tak wielkiej transakcji STANY ZJEDNOCZONE będą chciały zachować pewien regres w razie niewypłacalności NIEMIEC. Z drugiej strony niechęć ze strony STANÓW ZJEDNOCZONYCH tłumaczy się jeszcze tem, że w razie emisji obligacji kolejowych państwa koalicji będą niewątpliwie żądały rewizji układów konsolidacyjnych.

W przeciwnym razie t.j., gdyby redukcja długu niemieckiego nie pociągnęła za sobą redukcji długów międzysojusznicznych, to państwa koalicji właściwie na tej transakcji nicby nie zyskały. Zdaniem opinii francuskiej i belgijskiej jest zupełnie niewskazane, aby te kraje zgodziły się na redukcję odszkodowań, nie otrzymując wzamian za to żadnych ekwiwalentów finansowych.

REALIZACJA POŻYCZKI UPZEMYSŁOWIENIA W ROSJI SOWIECKIEJ

"EKONOMICZESKAJA ŻYZN" z 24-go października r.b. Nr. 248 donosi, że do dnia 20/X zrealizowana została pożyczka na sumę 402.7 miliona rb. Nominalna suma pożyczki uprzemysłowienia wynosi, jak wiadomo, pół miljarða rb. Prasa sowiecka jest bardzo zaniepokojona tem, że z tych 403 milionów subskrypcja na wsi w R.S.F.S.R. wyniosła nie więcej jak 26 milionów rb.

 SKANDYNAWSKA UNJA MONETARNA.

"HAMBURGER NACHRICHTEN" z 27-go b.m. w korespondencji z STOKHOLMU donoszą, iż z k o ń - c e m b.m. odbędzie się tam doroczna konferencja SKANDYNAWSKICH BANKÓW EMISYJNYCH, na której omówiona będzie kwestja UNJI MONETARNEJ. Zajął się nią już we wrześniu r.b. SKANDYNAWSKA KONFERENCJA HANDLOWA w OSLO, która jednogłośnie uchwaliła by rządy krajów skandynawskich poruczyły rzeczoznawcom r e w i z j ę konwencji monetarnej, celem d o p a s o w a n i a jej do warunków dzisiejszych. Na tej konferencji prezes BANKU NORWEGJI RYGG wygłosił referat, w którym podniósł korzyści, jakie UNJA MONETARNA przyniosła krajom do niej należącym. Wojna światowa położyła jej kres, a o s o b n ą konwencją z 1924 r. wprowadzono bicie monet z d a w - k o w y c h, ważnych tylko w kraju k t ó - r y je b i j e. Powrót jednakowoż SZWECJI, DANJI i NORWEGJI do waluty złotej wymaga p r z y w r ó - c e n i a UNJI MONETARNEJ. W chwili obecnej ma ona wszelako tylko znaczenie dla m o n e t g ł ó w n y c h i dlatego monety zdawkowe nie mogą wchodzić w grę. Banki emisyjne krajów skandynawskich winny starać się o jaknajdalej idące u ł a t w i e n i e obrotu między krajami należącymi do konwencji, a to bądź drogą wzajemnych trasowań, bądź też przyjmowania banknotów al pari w przedwojennej objętości.

Reprezentant DANJI prof. NIELSEN w referacie swym zaznaczył, że kraje skandynawskie w sprawie UNJI MONETARNEJ muszą nareszcie powziąć decyzję ostateczną. Z a UNJA przemawiają przede wszystkim przekazy b e z p o l i c z ę n i a p r o w i z j i. Również reprezentant SZWECJI, dyrektor RYDGECK, wypowiedział się z a ostatecznym załatwieniem sprawy UNJI MONETARNEJ.

 WIADOMOŚCI BANKOWE.

 UPADEK BANKÓW DUŃSKICH.

"BANK ARCHIV" z 27-go b.m. w obszernym artykule na powyższy temat wywodzi co następuje:

Od chwili zawarcia pokoju nad bankami duńskimi zawisło złowrogie fatum. DANJA, podobnie jak NORWEGJA, przeżyła w czasie wojny jako państwo neutralne swoją konjunkturę wojenną, po której jednakowoż nastąpiły silne wstrząsy gospodarcze. Najsilniejszy był kryzys w latach 1925 - 1926, gdy obok 30 średnich i mniejszych banków również i dwie wielkie instytucje bankowe musiały zawięsić swoją czynność. Wprawdzie w następnych latach stosunki się nieco poprawiły, ale z faktu, że DUNSKI LANDSMANBANK musiał ulec reorganizacji, wynikało jasno, że sytuacja wciąż jeszcze była krytyczna. Świeża zaś katastrofa PRIVATBANKEN świadczy najwymowniej, iż kryzys znowu postępuje naprzód.

Można tę katastrofę uważać wprost za maneket dla DANJI, by zabrała się do rozwiązania starego wielkiego problemu gospodarczego, a mianowicie, czy to państwo ma być rolnicze, czy też przemysłowe? Zadanie oczywiście już dlatego niezmiernie trudne, ponieważ wciąż jeszcze 80% eksportu duńskiego przypada na produkty agrarne. Wobec kryzysu jednak, w jakim obecnie rolnictwo znajduje się na całym niemal świecie, dla DANJI kwestją najbardziej palącą jest, co jako kraj rolniczy ma począć z 50.000 bezrobotnych. Ta kwestja wymaga też przede wszystkim, by DANJA poszła z prądem czasu i uprzywilejowała się. To zaś tembardziej, że stosunki emigracyjne pogorszyły się w DANJI, tak samo jak w całej EUROPIE.

Nie ulega zatem wątpliwości, że uprzemysłowienie DANJI stało się konieczne. Spotka się ono jednak z nieprzezwyciężalnymi trudnościami. Przedewszystkiem bowiem brak wszelkiego surowca. W czasie wojny z powodu ogólnego braku towarów mógł się w DANJI rozwinąć przemysł. Zaraz po wojnie jednak okazało się, iż był to tylko sztuczny twór i dlatego też cały szereg przedsiębiorstw przemysłowych musiano znieść, co oczywiście połączone było z olbrzymimi stratami.

Kryzys gospodarczy, jakim DANJA po wojnie została nawiedzona, przypisać też należy prawie w całości fałszywym inwestycjom kapitału w przemyśle. I tu właśnie lwia część winy spada na banki duńskie, które w zbytu szczydły sposobem popierały ekspansję przemysłu. Na-

stepstwem bowiem tej hojności stał się brak k r o d y t u . Gdy zaś nadmiar przyszedł jeszcze okres gwałtownej z w y ż k i k o r o n y , banki nie były w możności przetrzymać ten kryzys deflacyjny i r u n ę ł y jeden po drugim .

KRONIKA BANKOWA.

I. Francja.

BANQUE D'ALSACE ET DE LORRAINE oraz BANQUE DE MULHOUSE i BANQUE DE STRASSBOURG., które utworzyły po wojnie światowej BANQUE DE LA SARRE ET DES PAYS RHENANS postanowiły zrezygnować z kontroli nad tym bankiem. Wskutek tego bank ten znalazł się w trudnościach płatniczych i zwrócił się do swoich wierzycieli z żądaniem udzielenia mu trzymiesięcznego moratorium . Bank zobowiązuje się spłacić wszystkie zobowiązania nie przewyższające 100 tysięcy franków w gotówce. Głównym wierzycielem niewypłacalnej instytucji jest BANQUE DE MULHOUSE, którego należności wynoszą przeszło 100 milionów fr. z których tylko 25 milionów jest zabezpieczono hipotecznie. Wskutek tych strat BANQUE DE MULHOUSE postanowił się sfuzjonować z bankiem CREDIT COMMERCIAL DE FRANCE.

Z fuzji bankowych należy jeszcze wspomnieć o fuzji BANQUE DU RHIN z BANQUE D'ALSACE ET DE LORRAINE .

Zwiększy swój kapitał akcyjny COMPTOIR LYON - ALEMAND oraz BANQUE PARISIENNE ET REGIONALE. Zwiększenie kapitału akcyjnego COMPTOIR LYON - ALEMAND będzie wynosiło 7.5 miliona fr. /ze 150 do 157.5 miliona fr./ Nowe akcje będą miały pluralne prawo głosu. Celem nowej emisji akcji jest nie tyle zwiększenie kapitału akcyjnego , ile przez wprowadzenie imiennych akcji, niedopuszczenie do tego, aby kapitał zagraniczny zajął bankiem . Szereg banków francuskich w obronie przez inwazją kapitału zagranicznego zastosował już w 1927 r. i w pierwszej połowie 1928 r. ten sam środek /CREDIT LYONNAIS , BANQUE DE PARIS ET DE PAYS BAS i in./

Prócz tej decyzji w sprawie zwiększenia kapitału COMPTOIR LYON-ALEMAND ze 150 do 157.5 miliona fr., mającej znaczenie jedynie zapobiegawcze, została przyjęta na ostatnim walnym zgromadzeniu akcjonariuszy tego banku uchwała o zwiększeniu kapitału do 210 milionów fr. Rok 1927/28 był dla instytucji bardzo pomyślny, bo i zyski zwiększyły się z 40 milionów fr. w r. 1926/27 do 43 milionów fr. /w r. 1927/28/ .

II. St. Zjednoczone.

W ciągu ostatniego kwartału powstało w STANACH ZJEDNOCZONYCH kilka banków z których jak już donosiliśmy w "WIADOMOSCIACH FINANSOWYCH" jeden wielki bank, mianowicie: COMMERCIAL NATIONAL BANK AND TRUST COMPANY z kapitałem zakładowym 14 milionów dolarów, którego prezesem będzie HOWELL, dyrektor BANKERS TRUST COMPANY, EQUITABLE LIFE ASSURANCE SOCIETY i innych wielkich koncernów, WALTER CHRYSLER prezes CHRYSLER CORPORATION i.t.d. Prócz tego powstały dwa mniejsze banki z kapitałem po 2 miliony dolarów które mają znaczenie jedynie lokalne.

Drugi wielki bank powstał przez fuzję UNITED SECURITY BANK AND TRUST CO OF SAN FRANCISCO z MERCHANTS NATIONAL TRUST AND SAVINGS BANK. Nowy bank będzie miał około 140 oddziałów i jego fundusze będą wynosiły około 395 milionów dolarów. Fuzja została dokonana pod wpływem BANCITALLY CORPORATION, która posiada znaczny udział w UNITED SECURITY BANK AND TRUST CO.

Zapowiedziana jest na podstawie układu już zawartego fuzja o znacznie donioślejszym znaczeniu, niż poprzednio wspomniana, mianowicie połączenie THE CONTINENTAL NATIONAL BANK AND TRUST COMPANY OF CHICAGO z ILLINOIS MERCHANTS TRUST COMPANY również w CHICAGO. Nazwa nowego banku jak donosi NEW YORK HERALD z dnia 26 października r.b. CONTINENTAL ILLINOIS BANK AND TRUST COMPANY. Nowy bank będzie posiadał kapitał zakładowy całkowicie wpłacony w wysokości 75 milionów dolarów, kapitał zapasowy 65 milionów dolarów oraz kapitał zasobowy 10 milionów dolarów. Wkłady który nowy bank przejmie od obu sfuzjonowanych banków wynoszą 900 milionów dolarów, fundusze obce i własne, którymi bank będzie dysponował, przekraczają miliard dolarów.

Na czele zarządu stanie GEORGE M. REYNOLDS dotychczasowy prezes zarządu CONTINENTAL NATIONAL BANK. Prezesem rady będzie EUGENE M. STEVENS z ILLINOIS MERCHANTS TRUST COMPANY.

Wreszcie zawarty został jeszcze układ w sprawie zjednoczenia 2-ch banków bostońskich COMMERCIAL SECURITY NATIONAL BANK i ATLANTIC NATIONAL BANK. Nowy bank zachowa nazwę COMMERCIAL SECURITY NATIONAL BANK. Jego fundusze własne i obce wynoszą 115 milionów dolarów. /"Banker" z października r.b./

